

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษาหญิงระดับอุดมศึกษา
จังหวัดจันทบุรี

อัญชลี เหมชะญาติ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน
คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
พฤษภาคม 2553
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ของ อัญชลี เหมชะญาติ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรนภา หอมสินธุ์) อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รุ่งรัตน์ ศรีสุริยเวศน์) อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อาภาพร เผ่าวัฒนา) ประธาน

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรนภา หอมสินธุ์) กรรมการ

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รุ่งรัตน์ ศรีสุริยเวศน์) กรรมการ

.....
(ดร.เขมารัตน์ มาสิงบุญ) กรรมการ

คณะพยาบาลศาสตรบัณฑิตให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน ของมหาวิทยาลัยบูรพา

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัชนิกรณ์ ทรัพย์กรานนท์) คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์

วันที่ 15 เดือน มิถุนายน พ.ศ. 2553

การวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนวิทยานิพนธ์ ระดับบัณฑิตศึกษา
จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา
ประจำภาคปลาย ปีการศึกษา 2552

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดีด้วยความกรุณาจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรนภา หอมสินธุ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. รุ่งรัตน์ ศรีสุริยเวศน์ ผศ.ดร.อาภาพร เพ่าวัฒนา และ อาจารย์ ดร.เขมรดี มาสิงบุญ ที่กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำ เสนอแนะ และตรวจสอบแก้ไขในส่วนที่บกพร่อง ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

กราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่กรุณาให้คำแนะนำและขอเสนอแนะในการสร้างเครื่องมือ ที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้

กราบขอบพระคุณท่านอธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ท่านรองอธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์ ออกรักษาเขตจันทบุรี ท่านผู้ช่วยอธิการบดี มหาวิทยาลัยบูรพาเขตจันทบุรี และขอบพระคุณทุกๆท่านที่ให้การอนุเคราะห์และอำนวยความสะดวกในการเก็บข้อมูลจากมหาวิทยาลัยทั้งสามแห่ง

สุดท้ายขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ ครูอาจารย์ทุกท่านที่ได้กรุณาอบรมสั่งสอน ทำให้ข้าพเจ้าเป็นผู้ที่มีความรู้และประสบความสำเร็จในการศึกษา

อัญชลี เหมชะญาติ

50923651: สาขาวิชา: การพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน; พย.ม. (การพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน)

คำสำคัญ: พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์/ นักศึกษาหญิงระดับอุดมศึกษา

อัญชลี เหมชะญาติ: ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษา

หญิงระดับอุดมศึกษา จังหวัดจันทบุรี (FACTORS RELATED TO ALCOHOL DRINKING
AMONG FEMALE UNDERGRADUATE STUDENTS IN CHANTHABURI PROVINCE)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์: พรนภา หอมสินธุ์, Ph. D., รุ่งรัตน์ ศรีสุริยเวศน์, Ph. D.

92 หน้า, ปี พ.ศ. 2553.

ในรอบ 10 ปีที่ผ่านมาพบว่าการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในวัยรุ่นหญิงมีแนวโน้มสูงขึ้น การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในวัยรุ่นหญิงจึงเป็นปัญหาสาธารณสุขที่ทุกฝ่ายของสังคมต้องร่วมกัน แก้ไขการศึกษานี้เป็นการศึกษาเชิงหาความสัมพันธ์ (Correlational Study Design) โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการดื่มเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์ของนักศึกษาหญิงระดับอุดมศึกษาในจังหวัดจันทบุรีจำนวน 277 คน เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการตอบแบบสอบถามด้วยตนเอง ระยะเวลาการเก็บข้อมูลตั้งแต่ 1 ตุลาคม 2552 ถึง 31 พฤศจิกายน 2552 และใช้สถิติ Binary logistic regression ในการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์

ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาหญิงระดับอุดมศึกษาร้อยละ 56.3 มีพฤติกรรมการดื่ม เครื่องดื่มแอลกอฮอล์และร้อยละ 49 เป็นผู้ที่ยังดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อยู่ในปัจจุบัน โดยพบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษาหญิงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ การรับรู้ความสามารถของตนเองในการปฏิเสธเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (OR= 11.60, 95% CI = 4.50 - 29.89) การถูกชักชวนให้ดื่ม (OR = 10.33, 95% CI = 1.10 - 27.52) การดื่มเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์ของเพื่อนสนิท (OR = 7.70, 95% CI = 2.17 - 23.04) ทักษะคิดที่เห็นด้วยต่อการดื่ม (OR = 5.20, 95% CI = 2.03 - 13.31) การเข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (OR= 4.25, 95% CI=1.67 - 10.83) การยอมรับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของบิดามารดา (OR = 3.96, 95% CI = 1.59 - 9.88) และการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของบิดา (OR = 3.48, 95% CI = 1.26 - 11.66) จากการศึกษาครั้งนี้ ทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมและปัจจัยการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษา ซึ่งจะเป็ประโยชน์ในการป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษาต่อไป

50923651: MAJOR: COMMUNITY NURSING PRACTITIONER; M.N.S.

(COMMUNITY NURSING PRACTITIONER)

KEYWORDS: ALCOHOL DRINKING BEHAVIOR/ FEMALE UNDERGRADUATE
STUDENTS

UNCHALEE HEMCHAYAT: FACTORS RELATED TO ALCOHOL DRINKING
AMONG FEMALE UNDERGRADUATE STUDENTS IN CHANTHABURI PROVINCE
ADVISORY COMMITTEE: PORNNAPA HOMSIN, Ph. D., RUNGRAT SRISURIYAWET,
Ph. D. 92 P. 2010.

Due to the last ten years, it is found that alcohol drinking among female adolescents trends to increase. Then the alcohol drinking of female is a major public health problem that must be solved by the cooperation of all parts of society. This study was a correlational study. The purposes of this study were to describe alcohol drinking behaviors and to examine the factors related to alcohol drinking among 272 female undergraduate students in Chanthaburi province. Data were collected with self-administered questionnaires from the 1st October 2010 - 30th November 2010. Binary logistic regression was used for testing the relationship.

The study found that 56.3 percent of female undergraduate students had drinking behavior and 49 percent of them were current alcohol drinkers. The significant factors related to alcohol drinking among female students were alcohol drinking refusal self-efficacy (OR= 11.60, 95% CI = 4.50 - 29.89), offers of alcohol drinking (OR = 10.33, 95% CI = 1.10 - 27.52), peer alcohol drinking (OR = 7.70, 95% CI = 2.17 - 23.04), favorable attitude towards alcohol drinking (OR = 5.20, 95% CI = 2.03 - 13.31), accessing to alcoholic beverages (OR = 4.25, 95% CI = 1.67 - 10.83), parental approval of alcohol drinking (OR = 3.96, 95% CI = 1.59 - 9.88) and parent alcohol drinking (OR = 3.84, 95% CI = 1.26 - 11.66). The study results contribute to the knowledge and understanding of alcohol drinking behavior including factors related to alcohol drinking among female teenagers and it can be useful to develop effective programs to prevent adolescents from alcohol drinking in the future.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	จ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
สารบัญ	ซ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
คำถามการวิจัย	4
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
สมมุติฐานของการวิจัย	5
ขอบเขตการวิจัย	6
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
2 วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
แนวคิดเกี่ยวกับวัยรุ่น	9
ความรู้เกี่ยวกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	13
แนวคิดและทฤษฎีอิทธิพลสามทาง (The Triadic Influence Theory)	20
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	23
กรอบแนวคิดในการศึกษา	30
3 วิธีการดำเนินการวิจัย	32
ประชากร	32
กลุ่มตัวอย่าง	32
เครื่องมือและการทดสอบคุณภาพเครื่องมือ	36
การทดสอบคุณภาพเครื่องมือ	40
วิธีการดำเนินการเก็บข้อมูล	40

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง	41
การวิเคราะห์ข้อมูล	41
4 ผลการศึกษา	42
ข้อมูลทั่วไป	42
พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	45
ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างตามปัจจัยที่ศึกษาและการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	46
ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ศึกษากับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	49
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	55
สรุปผลการวิจัย	55
การอภิปรายผลการศึกษา	56
ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้	62
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป	63
บรรณานุกรม	64
ภาคผนวก	76
ภาคผนวก ก	77
ภาคผนวก ข	85
ประวัติย่อของผู้วิจัย	92

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามข้อมูลทั่วไป (n=272)	43
2 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามพฤติกรรมการดื่มเครื่องแอลกอฮอล์ (n=272)	46
3 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (n=272)	46
4 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามปัจจัยที่ศึกษา (n=272)	47
5 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามปัจจัยที่ศึกษาและการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (n=272)	50
6 ค่า Crude และ Adjusted Odds Ratio ของปัจจัยต่าง ๆ ต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ในกลุ่มตัวอย่าง (n=153)	53

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการศึกษา.....	31
2 ขั้นตอนการสุ่มตัวอย่าง.....	35

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University